

nom odbije od vojne odškodnine za kritje s poslovanjem zadruge združenih stroškov.

Zadruge, združene v združno zvezo, bi si lahko napravile velike centralne zaloge stavbenega gradiva in bi lahko organizirale lastno produkcijo opeke in apna kakor tudi mizarskih, kovaških, ključarskih, kleparskih in drugih izdelkov.

Deželni komisariat namerava ustanoviti centralen urad, ki bode dajal posameznim zadrugam in njih tehničnim uradom pomoč v pravnem, tehničnem in upravnem oziru.

Misel ustanavljanja zadrug vojnih oškodovancev je izborna in od nje lahko pričakujemo najboljših uspehov, če se najdejo ljudje, ki bodo znali misel udeležiti in izvesti.

Dopisi.

— Iz Devina. Marsikateri čitatelj »Goriške straže« bo mislil, da spijo devinski Slovenci spanje pravičnega, kajti nikdo se ne oglašja v javnem časopisu o našem žalostnem položaju, v katerem se nahajamo, čeprav smatramo nekateri krogi, da je Devina italianissimo. Marsikaj bi objavili, kar nam teži srce, in povedali bratom izven domačega kroga. Naj bodo vrstice v dokaz, s kakimi elementi se moramo zavedni devinski Slovenci boriti.

Pred nekaj dnevi je naš zaupnik obiskal vas Medvejas, da bi mu tamkajšne ljudstvo izrazilo enoglasno voljo za zopetno otvoritev slovenske šole, ki jo naša hudo prizadeta občina tako težko pogreša. Vprašal je od barake do barake, a glej! Pretresljiv prizor se mu je nudil: Ko stopi naš zaupnik v barako in vpraša gospodarja, je-li pripravljen podpisati se za slovensko ljudsko šolo, so otroci hrupno in jokaje dvignili svoje ročice in prosili očete, naj podpiše. Vprašam, ali se ne bi ob takšnem prizoru orosilo oko vsakega rodoljuba? Marsikateri obiskovalec Devina je bil priča našemu razvoju na tem ali onem polju. Kakor povsod tako je tudi tu vojna vihra pokončala vse sadove večletnega delovanja, a vse to bi se preneslo, če le bi naša mladina imela svojo šolo, po kateri bi prišla do malo izobrazbe. Če plovemo tako naprej, nam preti poguba. V naši tako mali občini smo imeli pred vojno tri ljudske šole in v Devini obenem tudi otroški vrtec. A danes vse to pogrešamo. Že 31. marca 1919 je šla na željo slovenskih starišev deputacija na okrajni šolski svet s prošnjo, naj bi se zopet otvorila v Devini slovenska ljudska šola. Velika se nam je ohetala, a tudi to pot je bil naš trud zastoj. Toliko časa se je zategovala naše šolsko vprašanje, da kljub večkratnim opominom do danes še nimamo nikakega odgovora. Pribijemo dejstvo, da je v devinski občini 72 slovenskih šolobveznih otrok a laških komaj 15. Kljub temu pa obstoja samo italijanska šola v neki (za duhli baraki). Vprašam, je-li to dvatisočletna kultura? Bivši sindako je prisilil slovenske stariše s orožniki, da morajo poslati svojo deco v laško šolo. Grozil jim je z interniranjem. Obljuboval je, da bomo imeli takega, ko se popravi občinski dom slovensko šolo, ali to je bila huda prevara. Občinski dom je končan — šole nič. V prostorih bivše slovenske ljudske šole deluje takozvani »azilo«, katerega pokroviteljica je N. Visokost, vojvodinja Aosta. Zahtevamo od merodajne oblasti, naj vendar enkrat reši naše prošnje, naj nam da, kar nam gre.

Naš slučaj je zopet dokaz, kako se moramo boriti za vsako svojo najmanjšo pravico.

Merodajnim oblastim povemo, da nimajo pravice siliti naše otroke v laške šole in naj se sindako na glavo postavi, ako se hoče. Mi zahtevamo zase slovenske šole. Dajte svojim 15 otrokom, ako hočete, celo univerzo v Devini, pa jo seveda tudi sami plačajte! Mi Slovenci pa ne bomo plačevali laških šol zato, da se bodo naši otroci v njej potujčevali. Minili so časi, ko smo se bali groženj z internacijo. Danes svojih otrok ne bomo pošiljali v laške potujčevalnice! Slovenski stariši smo odgovorni svojemu narodu za svoje otroke. Zato nam ne pade na um, da bi še nadalje prosili za svoje pravice. Danes zahtevamo, da se izpolni, Devinci smo in ostanemo toliko zavedni, da ne bomo pošiljali svojih otrok v vaše šole, ker nismo tega dolžni storiti. — Glas Devince.

— Vrtojba. Po skoro enoletnem oživljenju je naša »Slovenska Čitalnica« pokazala, da zmore tudi ona nekaj. Klic dopisnika v eni lansk št. »Edinosti« ni ostal brezuspešen. Dne 9. t. m. je uprizorila dogopričakovano narodno igro »Domen«, katera je bila izvrstno pogodena. Ne bom na dolgo kritiziral in opisaval igre, ker se popolnoma strinjam s kritiko v zadnji št. »Straže«.

Z igro »Domen« je pokazala naša vas, da je tudi ona pripravljena tekmoovati s sedanjimi vami, pa tudi lahko še več.

Pripravlja se tudi obujenje tamburaškega zbora; upam, da se nam tudi to posreči, zanimanja in veselja je mnogo.

Mnogo uspeha k nadaljnjemu delu na narodnem polju; ne pustite se li po zapeljivih, ki vam hočejo pod k mednarodnosti iztrgati ljubezen do grude. V edinosti je moč. — Vrtojber.

— Spodnja Idrija. Kadar človek nemore bodisi vsled starosti ali bi in nima nikogar, ki bi zanj skrbel ne nega premoženja, ne svojcev ali prijev, tedaj je pač največji revež na svetu. Ako še zmore, gre od hiše do hiše, če pa obleži kje, zapuščen od vseh, dokle ne reši smrt njegovega trpljenja. — Gokrat še neprevidenega. Takim ne čim revežem pomagati v duhovnem in lesnem oziru, jim olajšati zadnje dni njihovega življenja je bila življenjskologa ali velikega sv. Vincencija Pavškega. Ustanovil je razne družbe, v katerih se požrtvovalne duše trudijo, da bi pečemu človeštvu pomagale ne le z brdo, marveč tudi z dejanjem po bolnišnicah, hiralnicah, norišnicah itd. Tako imamo di pri nas v Sp. Idriji hiralnico na t. zvanem Marofu — na sredi pota med Idrijo in Sp. Idrijo — za obnemoglo hira, bolnike, zapuščene otroke, umobolne dr. V njej delujejo usmiljene sestre žel l. 1897. Gdčna. Ivana Leskovic — sed usmiljena sestra Fides — je podarila e svoje premoženje s hišo, gospodarskimislopi, zemljiščem in vso opravo v ta lgi namen, da postane ond hiralnica li bolnica. Dne 18. marca 1897 so se naše prve usmiljenke na Marofu, prihodi dan je hišo s kapelo vred blagoslovil i. k. P. Karel Heidrich, in od tedaj lev tej hiši našlo že na stotine revežev tobo in olajšavo v svojem telesnem trpnju pa tudi svoj duševni pokoj. Svetova vojna pa tudi tej nadvse človekoljubni i. pravi ni prizanesla. Jeseni l. 1917. je isedel hiral k. u. k. Mobilis Epidemispital N. 9. do mala vse, pregнал na se vetrove hiralce in bolnike, pobral po živino in napravil neizmerno škodo na i. si in posestvu. Odšle so tudi razen dvh vse sestre usmiljenke. 8. nov. 1917 je la hiralnica pa zopet izročena sestram usmiljenkam — seveda vsa opustošena. Pa bma se je z največjim naporom pričelo v njej vspostavljati na novo veliko delo človekoljubnosti po navodilih sv. Vincencija, že se je začelo novo opustošenje po zasdbeni vojski. Vendar pa se je posrečilo obti zavod — in sedaj se zavod prav lepo razvija v blagor trpečega človeštva. Na zavodu deluje 9 usmiljenk, bolnikov je do 30, a je v zavodu prostora za 70 bolnikov, ki plačujejo zanje občine po 2 L 50 st na dan za vso prehrano in preskrbo in se nahaja v zavodu tudi duhovniški dom, ki je bil v hiralci tudi v duhovnem oziru popolnoma preskrbljeni. Zato opozarjamo na ta zavod, zlasti županstva, ki imajo marsikdaj v svoji občini kakega reveža, katerega ne vedo, kako bi ga dali, da bi bilo zanj dobro preskrbljeno. Tu bo zanj najboljše preskrbljeno v vsakem oziru — in čimvečje bo v njem število hiralcev in bolnikov, tembolj bo zavod tudi uspeval — v blagor ubogih človeških trpinov.

— Iz Črniča. Podpisani sem čital v »Goriški Straži« pozdrave naših slovenskih mladeničev iz daljne tujine, med katerimi sem našel naslov Jušta Rijavec iz Črniča. Gotovo je ta moj ljubljani brat, katerega pogrešam od l. 1915 in za katerega so se že brale naše zadušnice. Ako je on v resnici Jušt Rijavec iz Črniča št. 44 p. d. »Srkov« prosim, naj mi čimprej to naznani potem »Goriške Straže« ali pa naravnost na dom. Ivan Rijavec, Črniče 44.

— Iz Kanala. Naš Kanal je res trg vse površnosti in zanemarjenosti. Po pač tu ljudje, ki samo tarnajo in tožijo, nikdar pa ne napravijo koraka, ki bi zagotovil kak uspeh. Petletna vojna nas je sicer marsičesa naučila. Poleg Friedrichove posušen zelenjave (pravili smo ji žična ovira) smo jedli tudi crknjene živali. Takrat smo peli s polno pravico: »Včasih je lušno b'lo«. Danes pa, dasi nismo ravno v položaju, da bi peli: »Včasih je grdo b'lo, zdaj pa ni več takov«, so se razmere že nekoliko izboljšale. Toda naj bom stvaren: V Kanalu naj se postavi nepristranski mesogled. Ker se je v zadnjem času opazilo, da se vežejo ljudje pri aprovizaciji s samim bognasvaruj, naj se postavi tam dva nepristranska moža iz nižjih slojev, da bodo to delo malo nadzorovali.

— Iz Tomaja. Dne 8. tm. predpoldne je preminula v Tomaju 75letna gospa Lucija vd. Žiberna, mati tuk. občesposlovanega posestnika in podžupana g. Ivana Žiberna. Pogreb se je vršil v ponedeljek 10. tm. s žalno peto mašo-zadušnico v cerkvi, za katere obnovev se je posebno žrtvovala.

Ob odprtem grobu je vpričo mnogobrojne zbrane množice govoril poslednji pozdrav domači g. kaplan. Slehernemu je bilo rosnoko, ker vemo, koga ni več med nami.

Bila je sicer v visoki starosti, ali vendar je svojo domačo družino zlasti otroke svojega g. sina vedno navduševala za društveno misel tako, da šteje tuk. pevsko-bralno društvo iz njene družina 4 članke. Ravnala se je po izreku: »Mlad človek

se mora zabavati«, pa zabava v društvu je vse nekaj drugega kot po gostilnah in drugod. Polnoštevilni moški zbor ji je zapel v poslovitev na njenem domu, v cerkvi in ob grobu v srce segajoče pesmi.

Bila si prava mati, bila si prava gospodinja in bila si nam v vzgled. Tvoj duh naj plava nad nami in nas bodri k dobremu. Mnogoštevilni žalujoči družini naše sožalje! — Vaščan.

— Iz Sv. Križa na Vipavskem smo prejeli dopis, podpisan: »več občinarjev«. Dopisnik se sklicuje na dopis, ki ga je prinesla »Goriška Straža« v svoji l. letošnji številki, in pravi, da razgrajanje ni bilo naperjeno proti g. župniku. Mačja godba na Štefanovo je bila v zvezi z odhodom neke osebe, ki se je mudila dalje časa v Sv. Križu.

Politične vesti.

— Prestolonaslednik Aleksander v Bosni. Regent Aleksander se je mudil v času od 7. do 11. t. m. v Bosni. Izza ujedinenja je to že njegov četrti obisk bosanski prestolici Sarajevu. Z njim je bila njegova sestra, kneginja Jelena. Tudi to pot je narod sprejel kralja nad vse pri srčno. Dne 11. t. m. se je vrnil prestolonaslednik s kneginjo zopet v Beograd.

— S seje jugoslovenske ustavodajne skupščine dne 15. t. m. se poroča, da so se je udeležili tudi komunistični poslanci. Na tej seji so stavili na ministra notranjih poslov interpelacijo glede protikomunističnih ukrepov. Ko jim je minister odgovoril, da bo postopal v podobnih slučajih še ostreje, so komunisti zopet zapustili dvorano.

— Dr. Ivan Tavčar, ki je bil pri zadnjih volitvah v Jugosl. izvoljen za narodnega poslanca, je vsled svoje visoke starosti odložil mandat. Na njegovo mesto stopi prof. Jože Reisner.

— Proslava aneksije bo kakor, poročajo italijanski listi, dne 6. februarja. Rimsko vlado bo zastopal eden izmed ministrov.

— Izvršitev rapalske pogodbe. V časopisu se je bila raznesla vest, da je zahtevala italijanska vlada v Beogradu, da se odloži izvedba rapalske pogodbe do maja l. Iz Rima poročajo sedaj, da se te vesti brez vsake podlage.

— Blokada Reke je z današnjim dnevom odpravljena. Legijonarji so že zapustili mesto. Kolikor jih je še ostalo na Reki, se postavijo pod nadzorstvo in v službo vladne komisije za sprejem vojnega materiala.

— D'Annunzio je zapustil Reko dne 18. t. m. Podal se je v Benetke. Kam namerava oditi iz Benetk, še ni znano.

— Italijanski socialisti so sklicali kongres v Livorno. Kongres traja že par dni. Iz dosedanjega poteka se razvidi, da vlada med socialisti nepremostljivo nesoglasje. V boju so tri struje: reformisti, edinajši in skrajni komunisti. O kongresu bomo poročali prihodnjic.

— Stavke v Rusiji prepovedane. Francoski listi poročajo, da so v Rusiji kljub boljševiški vladi stavke na dnevnem redu. Da se stavke omejijo, je izdala vlada odlok, s katerim določa za stavkajoče kazni od enega do petih let. Poleg tega se bodo odvzele družinam izkaznice za prehrano, ako se stavkajoči ne vrnejo na delo.

— Nova francoska vlada. Po odstopu prejšnje vlade je sestavil Briand novo vlado, v kateri je on ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve.

— O nemirih na Irskem poročajo listi: 16. t. m. so se vozili policijski oddelki v avtomobilih po mestu in razganjali gručice. Kmalu se je začelo po mestnih ulicah streljanje. Dva policijska agenta sta bila ranjena, en carinski uradnik je bil ubit. Ljudje, ki so bili na ulicah, so začeli bežati na vse strani. Nemiri so pojavljajo na več krajih. Policija je vedno v boju z uporniki, ki streljajo iz zasede in mečejo bombe.

Domače vesti.

Ali ste plačali naročnino za »Goriško Stražo 1921«? Kdor še ni naj pohiti če mu drago, da list dobi!!

+ Goriška Straža za l. 1921 stane: Celoletno 12 Lir, mesečno 1 Liro, za inozemstvo celoletno 16 Lir, posamezne številke stanejo 20 stotink. Plačati je treba naprej!

Da ne bo radi plačila in dopisiljanja lista nikakega dvoma ali nesporazuma naznanjamo: 1) da se na naročila brez dopisane naročnine ne bomo ozirali. 2) da po tretji (to je današnji) številki lista ustavimo pošiljatev istega vsakemu, ki bi ga ne bil še plačal. — Razmere nas silijo k temu, ako hočemo listu dobro. — Radi trenutnega ogromnega dela pri upravi ljudno prosimo, naj nam c. naročniki morebitne napake oprostijo, a ponavljajoče se naznanijo.

Naročnina naj se pošilja samo na: Uprava Goriške Straže, Gorica, ulica Veturini, 9.

+ Slovesna zadušnica po t. škofu Antonu Dr. Mahničju v Stanjelu. V ponedeljek se je praznovala slovesna zadušnica za t. škofa Antona Dr. Mahničja v njegovi rojstni občini v Stanjelu. Udeležba občinstva in č. duhovščine je bila obilna. Opoludne se je zbrala vsa duhovščina in žlah-ta visokega pokojnika v njegovi rojstni hiši v Kobdilju. Na predlog veleč. g. dekan Valentinčiča, kurata J. Kosa in župnika Jos. Abraha so se prejeli v proslavo pok. škofa Dr. Mahničja t-le sklepi:

1. Z ozirom na socialno in karitativno delovanje škofa dr. Mahničja se napravi »ustanova škofa Antona Dr. Mahničja za slovenske sirote« v pokrajinah, ki so sedaj pridružene Italiji. Navzoči so takoj položili temeljni kamen podarivši 225 lir.

2. Napravi naj se kip. pokojnega škofa iz belega marmorja, pa naj se položi na primerno mesto.

3. Napravi naj se spominska plošča s primernim napisom na njegovi rojstni hiši.

4. Velečislani družini Mahničjevi priporočajo duhovščina, naj določi sobo, v kateri je bival pokojni škof v rojstni hiši, ko je prihajal na počitnice, za zaključno shrambo reči; knjig, spisov, slik itd., ki spominjajo pokojnega velikega in svetega škofa Dr. Mahničja.

Vsej velečastiti duhovščini v pokrajinah, ki so pridružene Italiji, priporočamo, naj sprejme enodušno te sklepe, da se ne bomo cepili in naj zbira darove za omenjene namene ter naj jih pošilja v Gorico blagajstvu »Slovenskega sirotišja«, Ponte Isonzo 28., ki bo skrbelo, da se vse te resolucije uresničuje.

+ Izjemno stanje. Glasom razglasa generalnega civilnega komisariata so razveljavljeni vsi omejevalni ukrepi odloka z dne 25. decembra l. l. V veljavi je samo še prepev glede šodov in obhodov. Nošnja lovskih pušk je za izključno lovsko rabo do 15. t. m. do dneva, ko se lov zapre, dovoljena.

Čudne razmere. — Razni odloki nam poročajo o ublažitvi izjemnega stanja, ki je bilo uvedeno radi reških dogodkov. To vprašanje je sedaj izginilo z dnevnega reda. Postali smo državljani Italije, razpravljamo o raznih problemih, ki nam jih je prineslo novo državljanstvo, toda izjemno stanje do danes še ni odpravljeno, kljub temu da se imajo v kratkem vršiti volitve. Kako dolgo bo to še trajalo?!

+ Varnostna služba v Gorici je zelo pomankljiva. Te dni je šel po Raštelju neki italijanski inženir. Bilo je okoli 10. zvečer. Pod oboki ga ustavita dva civilista in ga oronata za tri tisočake. Moža sta govorila po inženirjevem pripovedovanju tržaško laško narečje.

+ Grozna nesreča se je pripetila v miranski tovarni Scalettari. Eden izmed delavcev se je približal stroju, nesreča je hotela, da ga je prijel pas in potegnil v stroj, ki ga je strašno razmesaril.

+ Apel ljudstva in javnosti na višje-deželno sodišče v Trstu. Ljudstvo želi in hoče hitrejšo rešitev vlog za vojno odškodnino. Ali delo počiva in vloge se prepočasno rešujejo. Stranka za stranko roma po zemljknižnih uradih, da bi jim ti izdali potrebne izvlečke iz zemljknižnih knjig, ali odgovor je: Danes ne bo nič, pridite jutri, čez teden i. t. d. Krivda je na brezbriznosti sodne uprave, ki ne nastavi potrebnih pisarniških uradnikov. Sedanje osobje zemljknižnih uradov ne zmore vsega dela. Kritično je stanje zlasti na kanalski okrajni sodnji. Zato apeliramo na višje deželno sodišče v Trstu, da napravi v tem oziru red in nastavi potrebno število uradnikov pri okrajnih sodnjah in zlasti pri okrajni sodnji Kanal. — Več občin.

+ Električna napeljava Gorica-Aldovščina. Civilni komisariat opozarja vse prizadete, da prične dne 1. februarja ob 9. zjutraj komisijsalni ogled nameravane električne proge, ki se ima zgraditi po vipavski dolini. Ogled prične v Stračicah in se bo nadaljeval postopno v prizadetih občinah vse do 7. februarja t. l. izvemši nedeljo. Vsi oni, po katerih ozemlju bo tekla proga in ki imajo kake ugovore, katerekl dosedaj še niso uveljavljali, naj priglasijo svoje zahteve bodisi ustno ali pismeno naravnost komisiji ob času pregledovanja. Poznejše pritožbe se ne bodo več upoštevale.

+ Nov urad za vojne odškodnine. — Glavni civilni komisariat za Julijsko Benečijo je odredil z naredbo z dne 15/12. 1920, št. 911/8149 IX, da se otvori v Gorici pododdelek finančnega ravnateljstva v Trstu. Ta urad bo imel glede prejemanja in pretresovanja vojnoodškodninskih prošenj in pogodb, naslovljenih nanj in sestavljenih v smislu tozadevnih predpisov, iste pravice, ki jih imajo deželne (provincijalne) finančne oblasti. Delokrog imenovanega urada se bo raztegal na ozemlje Goriške in Gradišanske, na okrajna glavarstva Trbiž, Postojna in Logatec. Ravnateljstvo urada je poverjeno višjemu finančnemu svetniku g. Leonu Filini. Začasno bo imel novi urad svoj sedež v justični palači v Gorici, (kapucinska ulica,) II. nadstropje.

+ **Službe tajnikov pri narodni blagajni za socijalno zavarovanje.** V smislu razglasa civ. komisarijata je razpisnatečaj za 4 tajniška mesta pri narodni blagajni za socijalno zavarovanje v Rimu. Zahteva se juridično ali tem studijam odgovarjajočo izobrazbo. Plača letnih 4800 lir in draginske doklade ter meseca decembra dvojna plača. Glede vsposobljenosti je treba položiti pismeno ali ustno izpiti, ki se bo vršil meseca marca. Prošnje je vložiti do 15. februarja t. l. Pojasnila daje civ. komisariat v Gorici (soba št. 5).

+ **Za vinogradnike.** Ker se v kratkem razširi zakon z dne 26. dec. 1920 glede kontrole kupčevanja z ameriškimi trtami tudi na naše pokrajine, se pozivljavsi oni, ki se nameravajo baviti s prodajanjem kolči, bilf, ameriških divjakov in cepljenk, da naznanijo to pravilno glavniemu civilnemu komisarijatu (tehnični antifilokserični oddelek) še tekom tega meseca.

+ **Občni zbor čeb. društva za Goriško.** — V smislu § 15 društvenih pravil se bo vršil redni občni zbor čeb. društva dne 3. februarja t. l. točno ob 9. uri predpoldne v prostorih restavracije »Central« v Gorici z naslednjim dnevnim redom: 1. Porodav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Predlog o razpustu društva in ustanovitvi čebelarske zadruge z omejenim jamstvom za Julijsko Benečijo. 5. Volitev načelstva. 6. Predlogi in nasveti.

NB. Ob nezadostni udeležbi društvenikov z ozirom na 4. točko dnevnega reda se bo vršil pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal o vseh točkah dnevnega reda. — K obilni udeležbi vlužno vabi odbor.

+ **Društvenikom čeb. društva na znanje.** — Čebelarsko društvo za Goriško ima v svoji zalogi še 400 kg sladkorja za pitanje čebel, ki se razdeli med društvenike po 10 L za en kg. V prvi vrsti pridejo v poštev tisti čebelarji, ki niso pri prejšnji razdelitvi ničesar dobili in tisti, ki se pre malo dobili. Sladkor se bo delil v skrajni v Gorici dne 3. februarja po občnem zboru, kdor reflektira na dobavo, naj se do konca t. m. ustno ali pismeno zglašijo pri gosp. Dr. Josipu Ličanu, prof. bogoslovja v Gorici, Via Orzoni 31. — Odbor.

+ **Sežana.** Okrajni šolski svet v Sežani razpisuje z odlokom od 4. januarja t. l., št. 12, več izpraznjenih mest definitivnih učiteljev in učitelj slovenskih ljudskih šol in sicer: 18 šolskih voditeljev, 8 učiteljev in 10 učiteljic.

Morebitni interesi v Sežanskem naj se zglašijo nemudoma osebno ali pismeno pri »Okrajnem šolskem svetu v Sežani«, kjer dobijo vsa potrebna pojasnila. Rok za vlaganje prošnje je določen do 31. januarja t. l.

+ **Za povzdigo domače živinoreje.** Komisariat za samoupravne posle Goriške dežele je razposlal županstvom okrožnico glede nakupa plemenskih bikov. Iz nje posnemamo:

Komisija, kateri je poverjen nakup plemenjakov, bo nakupila le za skok že sposobne, 18 do 24 mesecev stare bike rufave švicarske pasme. Biki se bodo oddajali naročnikom na živo teže po mesarski ceni. Prevozne in komisijske stroške in razliko med pravo ceno plemenske živali in njeno mesarsko ceno pokrije deželna uprava iz sredstev, ki jih je v ta namen dovolila vlada. N. pr. bik stane na licu mesta 4.000 lir. Prevozni in komisijski stroški za vsakega bika znašajo 200 lir. Ako tehta plemenjak 400 kg in znaša mesarska cena za kg žive teže 5 lir, se odstopi bik za 400 × 5 = 2000 lir dočim založi deželna uprava vso razliko med 4200 l. in 2000 l., t. j. 2200 lir.

Občine ali zasebniki, ki se namerajo poslužiti te ugodne prilike za nabavo potrebnih čistokrvnih plemenjakov, naj se zglašijo najkasneje do 30. januarja 1921 in naj vplačajo obenem deželni blagajni v Gorici, Viale 24 maggio 1, na račun vsakega naročenega plemenjaka 2000 lir.

Reditelj, ki prevzame plemenjaka, s temi ugodnostimi, se mora obvezati, da ga bo redil vsaj tri leta za plemenitev. Za slučaj pa, da bi ga hotel kateregakoli vzroka prodati pred pretekom treh let, bo moral o tem obvestiti deželno upravo, ki si pridržuje pravico nakupiti bika po mesarski ceni.

+ **Kdo je vzel dežnik?** Kakor smo poročali, je padel Alojzij Makuc v temi, ko se je vračal iz solkanske zadruge domov, v vodnjak in utonil. S seboj je imel dežnik, ki ga je nekdo mimogrede pobral, pa ga noče izročiti materi. Človek, ki je to storil je vse obsojbe vreden, ako ne stori svoje dolžnosti.

+ **Sadjarstvo in vrtnarsko društvo za idrijski okraj,** opozarja svoje člane in zanjamoče se občinstvo, da se bode vršilo dne 24. t. m. večerno javno predavanje o sadjarstvu. Predaval bo uradni dež. kmetijskega urada g. Just Ušaj.

+ **Slovensko kmetijsko društvo,** vpišana zadr. z omej. zav. in sedežem v Go-

rici (Ulica Contavalle št. 7) vabi svoje člane k naročbi raznih poljskih in vrtnih semen. Kdor se namerava naročiti, naj se zglašijo v društveni pisarni v času od 19. do 30. t. m. Po preteku tega roka se tožadene naročbe ne bodo več sprejemale. Kdor ni še član in želi, da se semena naroče, mora pristopiti k zadrugi.

+ **Iz Bovca.** Pevsko društvo »Rom-bon« v Bovcu naznanja, da bode imelo v nedeljo, dne 23. prosinca t. l. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih svoj redni občni zbor. — Odbor.

+ **Iz Podbrda:** Bralno in pevsko društvo: »Gorska Vila« se obnovi in bo imelo svoj letni občni zbor dne 23. januarja 1921. v društvenem prostoru. Dnevni red: 1.) Volitev novega odbora. 2.) Slučajnosti. Odbor se nadeja polnoštevilne udeležbe. Predsednik društva.

+ **Bukovo.** Prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m. priredi tukajšnje gospodarsko-bralno društvo zabavno veselico z različnim vzporedom. Po dveh predstavah in izvršenih pevskih točkah bo prosta zabava s šaljivo pošto itd. Vabljeni so vsi naši bližnji sosedje, ki so dobre volje.

+ **Bralno društvo Stol-Srpenica-Zaga-Log** vabi člane in prijatelje na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 16. uri v društveni sobi na Srpenici.

+ **Tatvina.** Iz Bodreža se nam poroča, da je bilo tam okradeno domače dekle Fani Vidič, ki služi v Trstu. Tatovi so ji odnesli 170 lir. Sum leti na domače fante. Ako to odgovarja resnici, potem je dovolj žalostno, da ni več domačin varen pred domačinom.

Vprašanja in odgovori.

— o J. F. — L. Predpisi glede potnih listov za Jugoslavijo so slejkoprej še vedno isti.

— o A. St. v D. Za povračilo škode, ki vam je nastala s tem, da je vojaštvo nakopičilo municijo na Vaš travnik, ki so ga z žico ogradili tako, da je pristop za-branjen, odnosno za plačilo najemnine obrnite se na: »Commissione Revisione Affitti Requisizioni« v Gorici via Cesare Lombroso.

— o J. K. — D. T. Ni nam znano, ali se nameravajo zamenjati lire, ki jih je izdala za časa okupacije »Cassa Veneta«. Mogoče bo v tem pogledu vseboval kake določbe, odlok glede splošne zamenjave a.-o., ki ima v kratkem iziti.

— o A. K. — S. Vzemite o priliki srečko s seboj v Trst in vprašajte pri kakimamošnji banki. — Župnik II. stanja se vedno v Gorici.

— o A. P. — Žablje. Izvirnega dopisa nimamo več. Mogoče izveste kaj zanesljivega pri g. Josipu Peršiču. Njegov naslov je: N.º 4086 em Reg. Etranger 26 cm Comp. Saida, Oran Algerie (Afrika.)

Gospodarstvo.

NEDELJSKI KMETIJSKI POGOVORI.

(O zadružništvu.)

Just Ušaj, dež. uradnik.

Nedelja je — Gospodov dan, dan počitka in razvedrila. V vaški krčmi se je zbralo staro in mlado. Eni pijejo eno četrt, dve, drugi tri, štiri, tretji ga imajo že odveč in se pripravajo. V sosedni sobi cvili harmonika, čuje se drsanje in razgrajanje — mladina pleše. Vse mize so zasedene, le Razumnik samuje pri svoji mizi. V gostilno vstopi Starokopitnež, gospodar obsežnega, ali zanemarjenega posestva onkraj vasi, prisede k Razumniku in ga nagovori:

Starokopitnež: — Kaj pa ti je, Tone, da si tako zamišljen, saj vendar te ne tarejo skrbi, in rubeža v svoji hiši se gotovo ne bojiš, saj sem čul, da ti denar kar skozi okno dežuje v hišo. Vsaj danes miruj, kakor mirujejo drugi, jutri pa — v božjem imenu — delaj in skrbj dalje. Ti gotovo iščeš zaklada v svoji zemlji, ker tako vedno vrtaš po nji, jo orješ in premetuješ. Se celo travnikom ne daš miru, ker videli so te, da tudi nje branaš. Glej mene! Videl malo poorjem, vsejem in žanjem, kar Bog da, pa vendar še živim.

Razumnik: — Ne mislim danes toliko na sebe in svojo zemljo, kot na vas vse. Poglej, kako pijejo, kako zametujejo denar, a danes, ko sem jih nagovarjal, naj pristopijo k našemu »Slov. Kmetijskemu Društvu«, so se vsi izgovarjali, da nimajo tistih borih petindvajset lir, s katerimi bi plačali delež. Ne rečem, da niso prebrisani, saj mi vendar vsi odobravajo in povečini tudi priznavajo korist kmečke organizacije; ali kljub temu vsled nemarnosti in brezbriznosti, ne pristopajo k društvu. Ali ni samo v naši vasi tako; tako je več ali manj povsod v naši deželi. Ko sem bil zadnjič v Gorici in naročil kmetijske potrebe pri našem društvu, so mi tamkaj povedali, da se je dozdej prijavilo komaj nekaj čez štiristo članov. V resnici ti povem, da si tega nisem mislil. Mene je naravnost sram, da bi to komu pravil. Vsakdo ve, da je zdaj še večja potreba močnih kmetkih organizacij kot pred vojno. Tedaj je šlo društvo čez 2000 članov, ali danes

ponna to pičlo število! To je, France, kar tare, ker naša bodočnost mi je pri srcu.

ačnej, ki je med pogovorom prisedelizi, poseže vmes:

Iačnej: — Saj ni tako hudo, Tone, si ti misliš! Ljudje se bodo že vpisali kar naenkrat ne zamorejo vsega. Kon bil na zadnjem semnju v Gorici, sem tudi jaz mislil vpisati, ali pri »Belenjcu« je bila taka družba in kapljica pa a, da se nisem mogel odtrgati od mi-

tarokopitnež: — Pa kaj bi silil ruštvo in plačeval deleže. Za ono, kaptrebuješ, vpiši se pri županstvu, ali kupi trgovcu, ker brez dobička ne dela ne n ne drugi. —

azumnik: — Kar govorita, ni-maprav niti ti, niti Miha! Pregovor pravi: kar lahko storiš danes, ne odlašaj do jutri in tako bi moral vsakdo gledati, da se aprej vpiše in ne čaka, da mu priteče vov grlo. To se bode tudi gotovo zgodilker zagotovili so mi v Gorici, da bode oštevali le naročila svojih članov in da ne bodo ozirali na naročilo nečlanov pripanstvih, četudi je občina vpisana kotdan. To je tudi samoobsebi umevno, keruštu ne more tvegati tako velikih svdenarja za 25 lir deleža. Da bi pa župarva dobila te potrebečine od deželne upre, je izključeno, ker deželni odbor, — lkor je meni znano — je prepustil to delanje kmetijskim društvom in zadrugav deželi. Pa tudi naše društvo ne more dovati s takim pičlim številom članov taki kakor bi bilo želeti. Ono ne more s takmalimi dohodki izdajati svojege strokovega glasila, ki je toliko potrebno nam kmom v pouk. Novi so časi in nove so zahve! Zato moramo s časom naprej; akoomo zaostali za drugimi, bomo gotov proali. Gledé onega, kar si pa ti Miha, govriš, ti hočem stvar pojasniti, čeravno ven da se boš težko izpreobrnil. Velike važosti je, da naše društvo vse pošiljate metnih gnojil, modre galice i. t. d. dá kenčno preiskati. Na ta način je izključen vsaka goljufija. Znano je, da vrednos umetnih gnojil zavisi od količine rastlinskih redilnih snovi, ki jih vsebuje. Tako se prodaja n. pr. superfosfat zelo različne kakovosti. Ako kupimo superfosfat, kateri oseluje 17% v vodi raztopne fosforne kisline in stane 34 lir stot, plačamo za kg fosforne kisline 2 L, ako pa kupimo to gnojilo pri kakem brezvestnem trgovcu, ali pa pri takemu, ki nevede prodaja manjvreden superfosfat, morda samo 10 odstoten in plačamo 30 lir stot, plačamo za kg. fosforne kisline 2 L. Lahko je razumljivo, da kmetovalec trpi s tem občutno škodo. Isto se dogaja z drugimi umetnimi gnojili, modro galico in semeni. —

Mlačnej: — Priznavam, da imas prav in da me ne bodeš vedno tentat, ti dam tu 25 lir in vpiši me ti ob priliki v društvo. —

Razumnik. — Bil je zadnji čas, da si se odločil pristopiti k društvu. Ne razu-

mem, čemu se vas mora k dobremu priganjati. Nekateri se boje plačati delež 25 lir, ker se boje, da jamčijo s celim svojim premoženjem. To pa ni res! »Slov. kmet. društvo v Gorici« se je preosnovalo v zadru-go z omejenim jamstvom in člani jamčijo samo z trikratnim deležem. — Drage volje te bom vpisal v društvo in želim, da ne bi ostal samo tam vpisan, ampak da bi se tudi posluževal ugodnosti društva in ga podpiral. Zdaj pa, ko je čas, da grem proti domu, kjer me čaka delo v hlevu, želim, da bi se tudi prihodnje nedelje našli pri tej mizi in se pogovorili kaj koristnega iz umnega gospodarstva. Pa pridi tudi ti, Miha, ker me s svojim nasprotovanjem vedno izpodbujaš k besedi! —

Oba sta obljubila, da prideta gotovo in Razumnik je odšel zadovoljen, da je pridobil vsaj enega člana.

Darovi.

— d Za »Sklad Goriške Straže«: Gosp. Jožef Budni Podkraj 24 L; — naročniki »koledarja« na Livku 55 L; — g. Fran Dekleva Slavina 13 L; cenj. Družina Bizjak Erzelj 37. 7 L; — Sežansko Brodarjevo omizje o priliki veselice »Solca žar« Drenje pri Sežani 10 L; — g. Šuc Alojzij grajšč. oskrbnik Dobrovo 4 L; — g. Kuštrin Andrej Ponikve 5 L; g. Jeklin Jakob Sv. Lucija 4 L; g. Baša Anton Dornberg 3 L; g. Fr. Boštjančič Orehovlje 2 L; v Soči nabrali svatje na ženitn Stergulje 30 L; (ravno toliko za »Mladiko«); odbor Sloven. izobor. društva Slapu pri Vipavi zbral na svojem končnem konstituiranju dne 14. t. m. L 20 in sicer vsak po 2 L: g. R. Ferjančič, Aog. Poljšak, Jan Pišot, Luč. Furlan, Alf. Volk, Andr. Curk, Ant. Neberg, Ant. Furlan, Fr. Furlan, Zorka Pišot. Gosp. Anton Močnik kancelist Tolmin 3 L, skupaj 137 L. — Vsem srčna hvala!

— d Za Božičnico so darovali: Dr. Ličan 10 L, Dr. Hilarij Zorn 5 L, France Setničar 10 L, J. Pavletič 10 L, Dr. Gregorčič 5 L, D. D. 50 L, Dr. Brajša 20 L, Te-Te-Te 7 L, Rejec, Sv. Križ 5 L, Lojze Pavlin, Vipava 5 L, Remc 10 L, Kristina Leban 3 L, Pauletč Marija 10 L, Mici Pinkerle 10 L, Guzenato Umberto 5 L, družina Štiligoi 10 L, Jelinčič Josip 5 L, Rijavec Franc, župan 2 L, Winkler Olga 4 L, Winkler Zorka 3 L, Rijavec Adols 3 L, Rijavec Franciška 5 L, Strosar Ciril 2 L, Hvala Bernard 1 L, Strosar Alojzij 5 L, Rijavec Jožef 4 L, Leban Robert 1 L, Hvala Leopold 1 L, Hvala Viktorija 1 L, Hvala Alojzij 1 L, Strosar Edvard 1 L, Hvala Filip 1 L, Rijavec Alojzij 10 L, Peršič Vladimir 10 L, Poberaj Ant. 5 L, Filip Krivic 2 L, A. Zuccato 10 L, Valentin Komel 5 L, N. N. 5 L, Zuechiati 2 L, N. N. 2 L, Podgornik 5 L, Strukelj 5 L, Rozina Volina 5 L, Čubej Jožef 1 L, Vižin Andrej, Ajševica 2 L, Velikonja Fortunat 2 L, Kralj Anton 2 L, Klavžar E. 5 L, Alojzij Komel 2 L, Velikonja Jožef 1 L, Mladovan Jožef 2 L, Samokec Jožef 2 L, Komel Franc 1 L, Samokec Franc 2 L. (Dalje prihodnjič.)

PODRUŽNICA

Ljubljanske Kreditne Banke v Gorici,

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obrestuje vloge na knjižice po 4 % . Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakazila v Jugoslavijo in inozemstvo po dnevnem kurzu. Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8 1/2 — 12 in od 3—5. Ob sobotah popoldne ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

NAZNANILO.

Podpisana tvrdka JOSIP KERŠEVANI v Gorici na Stolnem trgu št. 9 (desno) naznanja sl. občinstvu, da je došla velika izbira

šivalnih strojev: Pfaff, Original Victoria, Rast & Gasser, Gritzner, Fenix i. t. d.; dvokoles iz tovarne Puch, Waffnerath (orožna kolesa), Regent, Stark itd.; raznih kmetijskih strojev n. pr.: orala (plugi), slamoreznice, vinske preše, tako tudi vseh vrst

pušk in samokresov, ter posamezni deli k vsem tem strojem.

Priporoča svojo lastno delavnico in popraviljavnico v mehanični in puškarski stroki.

Za točno in pošteno postrežbo in konkurenčne cene jamči.

Josip Kerševani mehanik in puškar
GORICA, stolni trg 9 (desno).

ZA HVALA.

Ako je moglo kaj vtolažiti našo bol vsled izgube naše ljubljene

MELANIJE

bili so nešteti dokazi iskrenega sočutja od strani naših sorodnikov prijateljev in znancev.

Zahvaljujemo se torej vsem, ki so spremili nam drago pokojnico na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo preč. gg. župnikoma iz Ajdovščine in Šturji, gg. sodnim in davčnim uradnikom, Ajdovskemu in Šturskemu učiteljsstvu, gospodičnam nositeljicam cvetja in Šturskemu pevskeemu zboru za njegovo krasno in ganljivo petje.

Bog povrni vsem!

Žalujoči družini **JAMŠEK, PONIŽ.**

AJDOVŠČINA, 16. prosnica 1920.

ZA HVALA.

Vsem, ki so se na koji si bodi način spomnili v boleznih in ob smrti naše pre-rano umrle, nepozabne, dobre matere, stare matere in tašče

Uršule ud. Znidarčič

bodi izrečena najiskrenejša zahvala.

Bog jim povrni stoterokrat, kar so do-brega storili njej, nam v tolažbo.

Globoko žalujoča rodbina
ZNIDARČIČ

Renče-Kranj, dne 15. januarja 1921.

Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Verdi 32,

1. nadstr.,

praduje vsak delavnik od 8. do 14;
stranke se sprejemajo le do poldneva.

Pozor! Pozor!

Hiša popolnoma v dobrem stanu z več leti dobro upeljano in lepo urejeno trgovino mešanega blaga, na drobno in debelo, s prostornimi skladišči zelo pripravna tudi za vinsko zalogo, vse važne prometne točke okupirane. torej konkurenca izključena, z plodonosno mlekarino, dva tovorna avto tip **Fiat 18 P** in **18 BLR** — za podjetnega trgovca krasna bodočnost — se prodaja s celim inventarjem eventualno tudi brez njega.

Tvrška PODLOGAR & PETELIN
Sv. Peter na Krasu.

PRODA SE

iz zapuščine pok. **MIHAELA ZEGA** iz Kanala

posestvo VICENDOL,

prej last **ŠTEFANA ŽBOGAR**-ja, Vi-cendol občina Kal št. 198, okraj Kanal.

Kupci naj se obrnejo s ponudbami na odvetniško pisarno g. **Dr. Karola Podgornik-a** v Gorici, Via Codelli 18, kjer dobe tudi vsa zaželjena po-jasnila.

Lepa prilika!

Proda se hiša v Via Macello št. 27. V hiši se nahaja trgovina. Pogajanja istotam.

Na prodaj je nova hiša

z mlinom in delavnico ob državni česti proti Idriji pri **ZELINU**, pripravna za obrt. Pojasnila daje **ALOJZIJ VELIKONJA**, Mlake št. 254 p. Cerklje.

Trgovina z jestvinami STANKO RUSTJA

se je preselila

IZ TRAVNIKA NA KORENJ.

(v hišo pod „KMEČKO BANKO“).

Priloga se občinstvu.

Priloga se občinstvu.

MIZAR

FRANC MARUŠIČ

Gorica, Tržaška cesta št. 1.

Usoja si naznaniti cenj. občinstvu v mestu in na deželi da sem na novo otvoril mizararsko delavnico z vsem v to stroko spadajočimi deli, kakor stavbinska dela, pohištvo, i. t. d.

V zalogi ima vedno na razpolago že izgotovljeno pohištvo lastnega izdelka.

Za delo jamči.

Cene zmerne.

Sprejme se izvežbana kuharica

v starosti 25-40 let.

Zglasiti se v pisarni odvetnika

Dr. Medveščeka, Corso Verdi 37.

Hiša na prodaj

(z vojno odškodnino), Via Aquilea št. 8.

Pojasnila daje **Vekoslav Benko**, Dolnja Branica p. Šmarje-Goriško.

Gospodična išče službe

kot kuharica v restavraciji ali gostilni. Ponudbe na upravo lista.

Kontoristinja

zmožna slovenskega, nemškega in nekoliko italijan. jezika išče primerne službe. Gre tudi v kako trgovino na deželo.

Dvokolo (bicikel)

v dobrem stanu je na prodaj!

Naslov pove uprava „Goriške Straže“.

Brata CEJ slikarja

GORICA, Via Ascoli št. 5

izvršujeta vsa slikarska dela ter se priporočata slavnemu občinstvu.

Potnika inteligentnega mladeniča išče prva **tvrdka špacerijskega blaga** za goriško okolico. Zmožen italijanskega jezika ima prednost. Samo pisane ponudbe na upravo lista.

Proda se radi selitve

večje lesno industrijsko podjetje: žaga, mlin, parketna tvornica in lastna elektrarna vse na vodni turbinski pogon, dalje 2500 m² kriljev; eventualno tudi gozjd in polje.

J. Plemelj - Cerklje.

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

GENE ZMERNE.

Trgovina dvokoles in šivalnih strojev

ELIJA ČUK

sodni izvedenec

Stolni trg 9. (levo) - **GORICA.**

priporoča svojo bogato zalogo, šivalnih strojev, dvokoles, kmetijskega orodja, gramofonov i. t. d. ter si dovoljuje opozoriti sl. občinstvo na velik dohod dvokoles „PUCH“ šivalnih strojev na izbero.

Priporoča svojo mehanično delavnico za najrazličnejša popravila.

Zagotavlja točno in solidno postrežbo

Gostilna pri „BELEM ZAJCU“

v Gorici

Shajališče okoličanov in meščanov. Postrežba s svežimi domačimi, mrzlimi in gorkimi jedili ter z izvrstnim vipavcem, bricem in s črnino.

Za obilen obisk se priporoča **JOS. MOLAR, restavrat.**

Trgovina s črevlji in usnjem

na drobno in debelo

z vsemi črevljarскими potrebščinami. Sprejema se naročila in poprave.

Pelikan in Beltram

Zalog 103 pri Tolminu.

Naprodaj je hiša s pekarno

v **Via Formica št. 24.** Natančneje pové Upravništvo „Goriške Straže“.

Največja zaloga vsakovrstnega

Pohištva na Goriškem

Domači in tuji izdelki!

Več sto posteljnjakov od 130 Lir naprej.

Za obilen obisk se priporoča

Ant. Breščak, Gorica Via Carducci 14
(prej Gosposka ulica).

Tvrška

Kuštrin & Marmolja - Gorica

ulica Carducci št. 25 (prej Gosposka ulica)

priporoča svojo trgovino in zalogo špacerijskega, kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov na splošno toliko meščanom kakor deželanom, trgovcem, krčmarjem in zasebnikom.

Za solidno in konkurenčno postrežbo jamčita

Zgornja.